

Njurunda Friskola

Plan mot kränkande behandling

En handlingsplan mot kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och för arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering

2021/2022

- Planen omfattar: Njurunda friskola F-9
- Planen gäller från: **2021-09-01** till: **2022-08-31**
- Ansvarig för planen: Rektor, Alex Åsenlund

Innehållsförteckning

1. Om handlingsplanen	4
2. Mål	7
3. Åtgärder för att förebygga och förhindra kränkningar	8
4. Åtgärder som planeras för läsåret 2021/2022	13
5. Översikt av det årliga arbetet.....	14
Kontaktuppgifter.....	15
Bilaga 1 – Incidentdokumentation.....	16

1. Om handlingsplanen

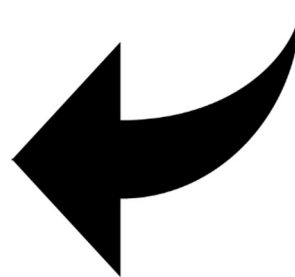
Skolan har ett ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till samtliga elever.

På Njurunda friskola är vi glada att få presentera hur vi arbetar för att skapa en miljö för alla att trivas, vistas, utvecklas och växa i.

Vår vision!

Alla elever känner sig trygga på skolan och går ut årskurs 9 med behörighet till gymnasiet.

För att våra elever ska nå dit krävs att Njurunda friskola är en trygg plats att vara på. Det är en grundförutsättning för en god lärandemiljö, för att trivas, känna glädje och att känna sig välkommen i en gemenskap. Ingen ska behöva vara rädd för övergrepp eller kränkningar i skolan.

Till dig som elev

Den här handlingsplanen är till för dig som är elev på Njurunda friskola, för att du ska trivas och må bra när du är i skolan. Det är ditt rättighetsdokument! Både elever och personal på skolan har ett gemensamt ansvar för att ingen behandlas illa och att vi får vara i en skola där vi har respekt för varandra.

Om du märker att någon blir utsatt, eller om du själv blir det behöver du berätta det för en vuxen. Det finns många att prata med på skolan, exempelvis kurator, lärare, rastvärdar, skolsköterska eller rektor. Alla vuxna på skolan har skyldighet att reagera och agera på det du berättar för oss.

Till dig som vårdnadshavare

För att våra ungdomar på Njurunda friskola ska kunna komma till en trivsamt miljö fri från diskriminering, trakasserier och kränkningar behöver elever, skola och föräldrar ta ett gemensamt ansvar. Ditt uppdrag blir här att prata med ditt barn/ungdom om hur man är mot andra människor men också att pusha för att berätta för en vuxen på skolan om man ser eller på något annat sätt uppfattar något som känns fel.

Om du misstänker att ditt barn/ungdom, eller någon annans barn/ungdom blir utsatt för något förväntar vi oss att du tar kontakt med skolan – i första hand mentor eller elevhälsoteamet.

Lagar och styrdokument

Likabehandlingsarbetet i skola och förskola styrs av nationella lagar och styrdokument.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Lagen finns för att motverka diskriminering och trakasserier samt för att främja allas lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller uttryck, ålder, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, etnicitet eller sexuell läggning. Skolan har skyldighet att arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering.

Skollagen (2010:800)

Njurunda friskola har ansvar för att skolan följer de bestämmelser som råder samt bedriver ett målinriktat arbete mot kränkande behandling. Njurunda friskola har även ansvar för att skolan genomför åtgärder för förebyggande av kränkande behandling genom en årligt uppdaterad plan.

Alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling

Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet (2011, reviderad 2016).

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

- Artikel 2 - Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3 - Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet.
- Artikel 12 - Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det.

Begrepp

Trakasserier och sexuella trakasserier

- *Trakasserier* är ett agerande som kränker en persons värdighet kopplat till diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet, ålder, religion- eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, etnicitet eller funktionsnedsättning.

Sexuella trakasserier är när kränkningarna har en sexuell karaktär.

Både elever och personal kan utsätta en elev för kränkningar, trakasserier och sexuella trakasserier

Diskriminering

- Diskriminering är när någon elev missgynnas eller kränks *indirekt* på grund av skolans struktur (regler, förhållningssätt, kultur) vilket inskränker en elevs rättigheter, eller *via direkt* missgynnande behandling. Behandlingen ska ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna (som nämns ovan). En elev kan även missgynnas utifrån dessa kriterier om det finns behov av särskilt stöd som inte tillgodoses.

Skolan ansvarar för att utreda kränkningar som sker på skolan eller i anslutning till skolan. Kränkningar som sker på sociala medier och som har samband med skolans verksamhet utreds av skolan. Det spelar alltså ingen roll om det sker under eller efter skoltiden.

Kränkande behandling

- *Kränkande behandling* kallas den handling som inte kan kopplas till någon diskrimineringsgrund men som kränker ett barn eller en elevs värdighet och kan vara
  - Fysiska: *slag, knuffar, sparkar, fasthållning*
  - Verbala: *förolämpningar, öknamn, könsord, svordomar, hot*
  - Psykosociala: *miner, gester, suckar, blickar, ryktesspridning, utfrysning*
  - I text/eller bildform: *sms, mms, e-post, sociala medier, lappar, brev, klotter*

Vardagliga dispyter

- Konflikter hör till vardagen och är en drivkraft till förändring och utveckling. Elever kan ofta lösa konflikter på egen hand men behöver ibland få vägledning från vuxna.

Det brukar kallas för mobbning om ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen

Personal på Njurunda friskola som får kännedom om en elevs upplevelse av kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller diskriminering har skyldighet att rapportera detta. Rektor ansvarar sedan för att saken utreds och i förekommande fall vidtas åtgärder. Detta utifrån 6 kap. i Skollagen (2010:800).

2. Mål

- Vi tror att elever som mår bra behandlar andra elever bra. Därför är ett av Njurunda Friskolas mål att alla elever alltid känner sig trygga och respekterade i skolan genom de förebyggande och systematiska insatser som skolans personal gör.

Som elev på Njurunda friskola ska jag känna att jag:

- har möjlighet att uttrycka min åsikt i frågor som berör mig.
- upplever att skolan ser till mitt bästa.
- känner mig trygg i skolan.
- känner mig trygg under lektionerna.
- känner mig trygg på rasten.
- får matro under lunchen.
- känner mig trygg i omklädningsrummet.
- får veta vad jag behöver kunna för att nå kunskapsmålen i skolarbetet.
- får den hjälp jag behöver i skolarbetet.
- bidrar till att andra elever känner sig trygga på skolan.
- får arbetsro på lektionerna.
- blir inte trakasserad, diskriminerad eller kränkt på skolan.

3. Åtgärder för att förebygga och förhindra kränkningar

Alla årskurser:

- *Rastvärdar.* Skolans personal följer ett rastvärdsschema för att vuxna alltid ska finnas till hands när eleverna är ute på rast. Rastvärdarna agerar alltid om det händer något.
- *Samarbete mellan lärare och elevhälsoteamet (EHT)* (rektor, kurator, skolsköterska och specialpedagog). Lärare har möjlighet att samråda med hela EHT-teamet när behov finns. Tid bokas hos specialpedagog. Dessutom finns möjlighet till rådgivning hos enskilda professioner i teamet.
- *Bestämda bord/platser i matsalen.*
- *Skolans och klassens ordningsregler/värdegrund* tas upp i början av terminen.
- *Galtströmsdagen.* Åk 7–9.
- *Dyketdagen, en bra start.* Åk 8–9 tar hand om åk F-1. Förskoleklassen får en fadder från 9:an och åk 1 får en fadder i 8:an. Åk 6–7 planerar aktiviteter som alla ska göra. Inställt i år på grund av covid-19.
- *Baldersdagen.* Åk 4–9, friidrottsaktiviteter. På grund av covid-19 är den i år uppdelad i åk 4-6 och 7-9.
- *Idrottsdagar* på skolan för Fklass – 3, grupperna under dagen är blandade över årskurserna för att alla ska lära känna varandra bättre.
- *Pedagogisk lunch.* Lärare äter med elever i matsalen för att kunna vara närvarande vuxna om det uppstår konflikter eller liknande i matsalen.

Fklass:

- *Fadderverksamhet.* Åk 2 är faddrar till Fklass. De träffas flera gånger under året.
- *Handledargrupper, blandade grupper f-3* ca 20–22 stycken. En gång i veckan, roliga aktiviteter eller till exempel mattekluringar.
- Vid uppstart är det mycket fokus på trygghet i gruppen, relationsskapande.
- *Kompis-böckerna.* Säg stopp, lyssna, känslor. Sedan programmen "vara vänner".
- *Konfliktlösning och relationsskapande samtal* varje dag samt att alla är olika och har olika behov.
- *Inskolning från förskola.* Fklass-lärare besöker förskolorna och träffar barnen, sen kommer de hit med vårdnadshavare på kvällen på öppet hus i lugn och ro därefter kommer barnen hit vid två tillfällen utan vårdnadshavare.
- *Superkompis.* Kooperativt lärande där de delas in två eller tre som ska samarbeta ihop. Dessa byts efter en period.
- *Stödtecken.* Skapar trygghet i kommunikationen.

Åk 1-3:

- *Konfliktplan* (även i Fklass). För att alla vuxna ska hjälpa till och lösa konflikter på ett bra sätt.
- *Uppstarten*. Bara gruppstärkande under en period. Lekar mm.
- *Kooperativt lärande*. Samarbeta, lyssna, jobba som ett lag.
- *Idrottsdagar, friluftsdagar, elevens val*. Samarbeta över åldersgrupperna.
- *Rastaktiviter*, det finns pedagogledda aktiviteter varje rast så att det finns något att göra för alla.
- *Struktur*. Vi använder oss av lektionsstruktur och bildstöd.
- *Närvarande vuxna*. Vårt arbetsrum ligger i elevernas korridor så vi finns tillgängliga för eleverna när skoldagen är slut.
- *Värdegrund*. Vi pratar varje dag om hur vi är mot varandra.
- *Faddertid* i årskurs 1 och 3 för att integrera barngrupperna.
- *Vänner i andra årskurser*. Vi har alla raster samtidigt så att det ökar möjligheten för eleverna att skapa vänner över årskurserna.

Åk 4-6:

- *Trygghet i gruppen*. Öva på att ha roligt tillsammans genom olika samarbetsövningar och lekar.
- *Uppstartsaktiviteter*: Bärddag, 4-6 dag med gruppaktiviteter.
- *Kooperativt lärande*. Ökar inkludering, det är gruppens svar, trygghet.
- *Lektionsstruktur*. Likadant varje dag. Sådär ser dagen ut. Bildstöd. Detaljerat vad de ska göra på varje lektion. Lektionsupplägg. En klocka för att räkna ner tiden på varje aktivitet.
- *Värdegrundsarbete*. Vi använder boken Livskunskap åk 4-6.

Åk 7-9:

- *Handledargrupper* med blandade elever från åk 7-9. Träffas varje fredag och går igenom veckan och kommande vecka. Eleverna ska känna trygghet och att lärarna är engagerade i alla årskurser och inte bara i en klass. Utvärderar i loggböcker om skolarbetet eller om de är bekymrade över något.
- *Närvarande vuxna*. Arbetsrummet finns vid elevernas korridor, närvarande och tillgängliga lärare.
- *Skärmfritt*. Mobilfria dagar tisdag, torsdag och fredag. Syfte att skapa kontakter mellan elever och det erbjuds andra aktiviteter såsom sällskapsspel.
- *Gemensam aktivitet*. Bärddag, Åk 7 och åk 8 går tillsammans för att plocka bär som sedan kommer användas i HKK undervisning under terminen. Aktiviteten är en del av ämnet idrott och hälsa samt ett sätt att stärka elevgrupperna då det finns stort utrymme till småprat, mys och fördjupande av relationer då de befinner sig utanför klassrummet.

- *Vandring till Nolbykullen*- Åk 9 genomför en vandring i närmiljö. Aktiviteten är en del av ämnet idrott och hälsa samt att den fungerar som ett sätt att stärka sammanhållningen i gruppen.
- *Temadag allas lika värde* - I samband med förintelsens minnesdag har vi en temadag med en övergripande inriktning kring medmänsklighet och alla människors lika värde. Utifrån olika filmer för vi diskussioner kring dessa frågor.
- *Sex-och samlevnad* - Ingår i No-ämnet och här läggs stort fokus på alla människor lika värde. Gruppdiskussioner, värderingsövningar, film och föreläsare i ämnet utgör delar av innehållet.
- *Värdegrund*. I det dagliga arbetet (i klassrummet med eleverna) diskuterar vi frågor som berör kränkande behandling och alla människors lika värde. Ofta är det kopplat till ett ämne, en text, en arbetsuppgift eller en aktuell händelse på till exempel nyheterna.
- Åk 7 arbetar ämnesintegrerat svenska/samhällskunskap med minoriteter och ser bland annat filmen Sameblod. Med efterföljande samtal och reflektion.
- Åk 7 arbetar på svenskan under våren med en serie som heter Hashtag. Serien är inspirerad av instagramupploppen i Göteborg 2012. Hashtag behandlar näthat, kärlek, vänskap och avundsjuka. Seriens innehåll skapar goda diskussioner om värdegrund och de olika sociala medier som eleverna lever med dagligen.

Fritids:

- *Fritidsråd*. Vi har fritidsråd i varje klass, några gånger varje termin, där eleverna får prata om och berätta vad de tycker om fritids. Vilka aktiviteter som är roliga, vad de skulle vilja göra mer och vad de saknar på fritids.
- *Gemensamma aktiviteter*. För att eleverna ska tycka det är roligt att vara på fritids låter vi de komma med idéer och genomföra dessa. Vi brukar även ha planerade och lärarledda aktiviteter för att låta de testa olika saker, till exempel pingis för nybörjare, använda olika material på fritids (jobba med lera, vävning, med mera). På lov har vi större utrymme att hitta på speciella saker med de barn som är på fritids, till exempel utflykter, biobesök, promenader osv - men också ta dagen som den kommer, utgå ifrån frågan "vad skulle ni vilja göra idag?".
- *Trygghet*. Vi är med eleverna när de vill och behöver det. Vi uppmuntrar elever att vara med varandra, oberoende av vilken ålder de har, för att de inte ska känna sig ensamma när deras jämnåriga vänner inte är där. Vi pratar med eleverna och skapar goda relationer så de ska känna att de kan komma till oss när de är i behov av det. Vi har en dialog med vårdnadshavare, om hur dagen har varit, om det hänt något särskilt osv.
- Vi är här för elevernas skull och det berättar vi för dem. Vi hittar på saker med dem, är med i lekar och spelar spel. Vill de vara ensamma en stund får de självklart vara det.
- *Värdegrund*. Vi pratar om att alla får vara med i leken. Vi uppmuntrar och berömmar gott beteende, när de är snälla mot varandra och har bra samarbeten.
- *Rastaktiviteter*. Det är en rastaktivitet som är planerad och genomförs av en pedagog varje rast. Syftet är att "fånga upp" de som inte har något att göra. Skapa nya idéer om aktiviteter, lära barnen olika lekar och skapa möjlighet att lära känna nya kompisar.

Till dig som elev eller vårdnadshavare

Skolan har skyldighet att utreda om någon anser sig blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling och detta ska göras skyndsamt. Skolan har skyldighet att utreda kränkningar som sker på skolan eller har anknytning till skolans verksamhet. Detta innebär att trakasserier eller annan kränkande behandling inte bara kan ske i skolans fysiska miljöer utan även på internet.

Om en elev eller personal på skolan utsätter en elev för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Anmälan:

- Om personalen bevittnar en *akut situation* gällande kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier har denne skyldighet att ingripa och omedelbart stoppa händelsen. Personalen ska själv inte värdera händelsen utan göra en saklig redogörelse till rektor genom att fylla i **del 1** i incidentrapporten (*bilaga 1*). Vårdnadshavare till den som blivit utsatt och vårdnadshavare till den som har utsatt skall kontaktas av den som observerat händelsen och få kännedom om den.

Finns det en klasslärare/handledare på plats så ska den få information om vad som skett och tillsammans med annan berörd personal och elever göra en plan för insats som behövs under närmaste tiden framöver, detta fylls i på **del 2**.

- Får personalen på annat sätt kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev eller en personal meddelas alltid rektor genom att fylla i **del 1** i incidentrapporten. Anmälan till rektor görs samma dag eller senast dagen efter. Rektor är alltid ansvarig för att en utredning genomförs.

Utredning:

- Om det är en personal som utsatt en elev gör rektorn utredningen.
  - Om det är en personal som utsatt en annan personal gör rektorn utredningen.
  - Om det är rektorn som utsatt en elev görs anmälan istället direkt till huvudmannen.
  - Om det är en elev som utsatt en annan elev följer rutinerna nedan för utredning;
- Handledare eller klassföreståndare pratar med berörda elever, beslutar om åtgärd och dokumenterar detta (**Del 2**). Dokumentationen lämnas sedan till rektor. Dokumentationen följs upp på EHT-mötet veckan efter.

Uppföljning och utvärdering:

- Efter två veckor följer elevhälsoteamet upp om kränkningarna har upphört, annars planeras andra insatser. Har kränkningarna inte upphört följs ärendet upp av elevhälsoteamet.

• Ansvarig handledare/klassföreståndare utvärderar åtgärderna tillsammans med representant från EHT vid uppföljningen (**Del 3**);

- Har åtgärderna gett resultat och kränkningarna upphört avslutar EHT-representanten ärendet och dokumenterar.
- Har kränkningarna inte upphört meddelas rektor. Rektor träffar inblandade elever och vårdnadshavare och ansvarar för att nya eller kompletterande åtgärder vidtas till dess att situationen är löst.

Till dig som elev eller vårdnadshavare

Vet du, eller misstänker du som förälder, att ditt barn blir utsatt för kränkande behandling eller diskriminering ber vi dig att ta kontakt med skolan. I samarbete med skolan kan vi få till en positiv förändring av ditt barns situation.

Eftersom skolan har ansvar att snabbt utreda och åtgärda då elev upplever sig trakasserad, diskriminerad eller kränkt har du som elev eller vårdnadshavare rätt att kräva detta. Om du anser att skolan inte tar kränkningen på allvar och inte vidtar åtgärder kan en anmälan göras till Barn- och elevombudet eller till Diskrimineringsombudsmannen (DO).

4. Åtgärder som planeras för läsåret 2021/2022

- *Trygghetsmätning.* Kontinuerlig trygghetsmätning bland eleverna, för att se vart det behövs åtgärder just nu. De ska efter utvärdering av fjolåret göras i slutet av september och slutet av februari. Resultaten ska sedan analyseras tillsammans med lärarna i respektive arbetslag. Ansvarig: kurator.
- *Matsalen.* Ett arbete planeras för att matsalen ska bli trivsammare och lugnare miljö för eleverna. Ansvarig: rektor.

5. Översikt av det årliga arbetet

- Augusti – Planen skickas ut till elever och vårdnadshavare.
- Kontinuerligt efter trygghetsmätningen används handlingsplanen vid behov av insatser.
- Mars – Kartläggning för att identifiera risker att elever utsätts för kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier och diskriminering genom trygghetsrunda, genomgång av elevrådsprotokoll, genomgång av incidentrapporter till huvudman och elevenkäter.
- April - Utvärdering av förebyggande och främjande aktiva åtgärder gällande risker för diskriminering. Utvärdering av förebyggande åtgärders effekt gällande kränkning, trakasserier och sexuella trakasserier.
- April – Plan mot kränkande behandling uppdateras utifrån kartläggningen.
- Maj - Planen presenteras på remiss för personal, elever och vårdnadshavare. Återkoppling från samtliga samlas in.
- Maj - Planen presenteras och redovisas till verksamhetschef.
- Juni - Nya planen implementeras och efterlevs.

Kontaktuppgifter

Rektor: Alex Åsenlund, 070- 341 37 40, alex.asenlund@njurundafriskola.se

Kurator: Maria Falk 072- 402 54 32, maria.falk@njurundafriskola.se

Specialpedagog: Kerstin Enberg, 0730- 947 369, kerstin.ehnberg@njurundafriskola.se

Skolsköterska: Eva Löfström, 060-701 87 93, eva.lofstrom@njurundafriskola.se

VD: Mikael Jonsson, 070-548 14 15, mikael.jonsson@njurundafriskola.se

Övriga viktiga kontaktuppgifter:

BRIS Barn 116 111, vuxen 077 150 50 50

Rädda Barnens Föräldratelefon 020 786 786

Barnombudsmannen www.bo.se

Barn- och elevombudet beo@skolverket.se

Diskrimineringsombudsmannen www.do.se

Bilaga 1 – Incidentdokumentation

Del 1: Rapporterat av ..... Datum.....

Vad har hänt?

.....
.....
.....
.....

Namn på kontaktad klasslärare/handledare.....

Namn på kontaktad vårdnadshavare..... Datum..... Tid.....

Namn på kontaktad vårdnadshavare..... Datum..... Tid.....

Kontaktat av: .....

Del 2:

Info till elevhälsoteam från handledare/klasslärare/fritidspersonal (Vad har gjorts, överenskommelser eller åtgärder):

.....
.....
.....
.....

Datum..... Tid.....

(Lämnas till rektor)

Del 3: Elevhälsoteamets uppföljning:

.....
.....
.....

Namn på kontaktade vårdnadshavare..... Datum..... Tid.....

Info till rektor: Datum..... Tid.....

Rektors bedömning av fortsatta åtgärder:

.....
.....
.....